

bij Open Deur 5, mei 2020

In gesprek over 'Gedenken'

4 en 5 mei, dagen van gedenken en bevrijding vieren. 75 jaar geleden kwam er een einde aan de Tweede Wereldoorlog. Voor dit jaar staan veel festiviteiten gepland. Op het moment van schrijven waart het coronavirus door het land en is het maar de vraag welke activiteiten doorgang kunnen vinden en hoe we vrijheid gaan vieren. Feit blijft dat we hier in Nederland niet meer in oorlog leven. In wat voor vorm dan ook, vieren en gedenken blijft.

Noot voor de gespreksleider

Dit onderwerp zal bij sommige (oudere) mensen veel oproepen. Sommige vragen zijn misschien te gevoelig voor een (grote) groep. Laat deze eventueel achterwege. Lees voor het gesprek ook de tips op pag. 3 bij 'Hoe ga je in gesprek over oorlogsherinneringen'. Bedenk van tevoren welke vragen u in ieder geval aan de orde wilt laten komen.

Inleiding

- Vraag de deelnemers om van huis een voorwerp mee te nemen dat voor hen met gedenken te maken heeft. Laat de voorwerpen aan elkaar zien en vertel waarom u juist dit voorwerp hebt meegenomen.
- Hoe herdenkt u normaal gesproken op 4 mei?
- Wat betekent gedenken voor u?
- Wat past bij u: gedenken in een grote groep, in een kleine, of misschien wel alleen?
- Heeft gedenken voor u altijd met iets negatiefs uit het verleden te maken of kan het ook positief zijn?
- Is gedenken voor u iets anders dan herdenken? Zo ja, waar zit voor u het verschil?
- Is het moeilijk om over dit onderwerp te spreken of juist niet? En waarom?

U en de Tweede Wereldoorlog

- Hebt u de Tweede Wereldoorlog zelf meegemaakt? Zo ja, hoe hebt u deze oorlog ervaren? Zo nee, op wat voor manier hebt u 'kennisgemaakt' met deze oorlog?
- Welke gebeurtenis in of welk verhaal uit de oorlog heeft op u veel indruk gemaakt?
- Wie of wat gedenkt u op 4 mei? Kunt u er iets over vertellen?
- Op wat voor manier zijn 4 en 5 mei belangrijk voor u?

Heden, verleden en toekomst

- In de inleiding staat *In 'gedenken' komen verleden, heden en toekomst samen*. Kunt u aan elkaar vertellen hoe u dat ervaart?

- Harold Schorren schrijft op pag. 4: *Gedenken vraagt om verandering*. Wat vindt u, zonder nog op de inhoud van het artikel in te gaan, van deze stelling?
- Onder de titel schrijft Schorren: *Gedenken is meer dan terugkijken. Hoe voorkomen we dat we niet blijven steken in roepen: 'dit nooit weer'?* Wat zou uw antwoord hierop zijn?
- Hebt u het idee dat woorden als 'dit nooit meer' of 'opdat wij niet vergeten' zich tegenwoordig omzetten in daden?
- Wat doet u zelf om bovenstaande woorden niet bij woorden alleen te laten?
- Schorren schrijft: *Bij gedenken geef je de ruimte dat de herinnering je ook verandert*. Herkent u dat of juist helemaal niet?

Herdenken en de Bijbel / het geloof

- Denkt u dat gelovige mensen anders herdenken dan niet-gelovige mensen? Kunt u aan elkaar uitleggen waarom u dat denkt?
- Speelt in de Bijbel gedenken een belangrijke rol volgens u?
- Als u aan de Bijbel en gedenken denkt, welke verhalen/passages komen dan boven?
- Lees met elkaar Psalm 105:1-9
  1. *Loof de Heer, roep luid zijn naam, maak zijn daden bekend onder de volken,*
  2. *zing en speel voor hem, spreek vol lof over zijn wonderen,*
  3. *beroep u op zijn heilige naam. Wees blij van hart, u die de Heer zoekt.*
  4. *Zie uit naar de Heer en zijn macht, zoek voortdurend zijn nabijheid.*
  5. *Gedenk de wonderen die hij heeft gedaan, de oordelen die hij heeft uitgesproken,*
  6. *nageslacht van Abraham, zijn dienaar, kinderen van Jakob, door hem verkozen.*
  7. *Hij is de Heer, onze God, zijn besluiten gelden over de hele aarde.*
  8. *Tot in eeuwigheid zal hij gedenken zijn belofte aan duizend geslachten.*
  9. *het verbond dat hij sloot met Abraham en voor Isaak bevestigde met een eed.*
- Hoe komt dit gedeelte van deze psalm bij u binnen? Welke gedachten/woorden/emoties komen bij u boven?
- In dit gedeelte wordt twee keer over gedenken gesproken (vers 5 en vers 8). Waar zou de dichter van deze psalm op doelen bij het gedenken van vers 5?
- Wanneer u vers 5a (*Gedenk de wonderen die hij heeft gedaan*) op uw eigen leven zou toepassen, wat zou u dan gedenken?
- Wat betekent het gedenken van vers 8 voor u?
- Zou je kunnen zeggen dat met het gedenken van vers 8 God zich niet alleen op het verleden, maar ook op de toekomst richt?

Ter afsluiting

Ter afsluiting kunt u één of meer onderdelen kiezen:

- Zing met elkaar Psalm 105 of het lied *Gedenken wij dankbaar de daden des Heren* (*Evangelische Liedbundel* 285:1).
- Lees een gedicht van een van de winnaars van [Dichter bij 4 mei](#). Wanneer er nog tijd voor is, kunt u het gedicht ook met elkaar bespreken.
- Sluit af met het (gezamenlijk) bidden van het Onze Vader.

Anne ter Schuur, predikant in Waddinxveen

archief gesprekshandreikingen

Op open-deur.nl/gesprek vindt u alle gesprekshandreikingen bij de nummers van *Open Deur* vanaf januari 2007.